DOMSTOLENS DOM

16. januar 1992 *

I sag C-57/90,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jean-Claude Séché og Maria Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Franske Republik ved sous-directeur Philippe Pouzoulet, Udenrigsministeriets Juridiske Afdeling, og attaché principal Claude Chavance, Udenrigsministeriets Centraladministration, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Franske Ambassade, 9, boulevard Prince Henri,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik ved at foretage indeholdelse for bidrag til sygesikring hos modtagere af supplerende pensionsydelser og af førtidspension, som er bosat i en anden medlemsstat end Frankrig, og som ikke er omfattet af den franske ordning vedrørende syge- og moderskabsforsikring, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten og navnlig i henhold til artikel 13, stk. 1, og artikel 33 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6),

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene R. Joliet, F. Grévisse og P. J. G. Kapteyn samt dommerne C. N. Kakouris, G. C. Rodríguez Iglesias og M. Díez de Velasco,

generaldadvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter mundtlig forhandling den 2. juli 1991,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 19. september 1991,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 7. marts 1990 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik ved at foretage indeholdelse for bidrag til sygesikring hos modtagere af supplerende pensionsydelser og af førtidspension, som er bosat i en anden medlemsstat end Frankrig, og som ikke er omfattet af den franske ordning vedrørende syge- og moderskabsforsikring, har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten og navnlig i henhold til artikel 13, stk. 1, og artikel 33 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6).

2 Artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer, at de personer, der er omfattet af forordningen, alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Ifølge forordningens artikel 33 er den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller rente, og som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, berettiget til at foretage sådanne tilbageholdelser, beregnet i overensstemmelse med den pågældende lovgivning, i den pension eller rente, som institutionen skal udbetale, for så vidt en institution i den nævnte medlemsstat skal bære udgifterne ved de ydelser, der er udredt i medfør af artikel 27, 28, 28a, 29, 31 og 32.

3 Den franske lov nr. 79-1129 af 28. december 1979 om forskellige foranstaltninger til finansiering af socialsikringsordningen (Journal Officiel de la République Française (JORF) nr. 302 af 29.12.1979, s. 3279), suppleret med gennemførelsesdekreterne nr. 80-298 af 24. april 1980 (JORF nr. 99 af 26.4.1980, s. 1080), nr. 80-598 og nr. 80-599 af 30. juli 1980 (JORF nr. 177 af 31.7.1980, s. 1931), bestemmer, at et bidrag til finansiering af den almindelige socialsikringsordning skal indeholdes i de supplerende pensionsydelser og i førtidspensioner, uanset hvor modtagerne er bosat.

4 De særlige ydelser til førtidspension udbetales af Fonds national de l'emploi (den nationale beskæftigelsesfond). I henhold til artikel L 322-4 i code du travail (lov om arbejdsmarkedsforhold — bekendtgørelse nr. 86-948 af 11.8.1986) kan disse ydelser tildeles visse kategorier af ældre arbejdstagere i henhold til overenskomster, som faglige eller tværfaglige organisationer, fagforeninger eller virksomheder har indgået med de kompetente myndigheder.

5 Tildeling af supplerende pensionsydelser til arbejdstagere, som er omfattet af den almindelige ordning for alderdomsforsikring og for forsikringer på landbrugsområdet, er gjort obligatorisk i henhold til artikel L 731-5 i code de la sécurité sociale

(lov af 29.12.1972 om social sikring). Kollektive overenskomster, der er indgået af arbejdsmarkedets partnere, og som finder anvendelse på de arbejdsgivere, som er medlemmer af en af de to arbejdsgiverorganisationer, som har underskrevet overenskomsterne, fastsætter bestemmelserne for bidrag og ydelser. I henhold til interministerielle bekendtgørelser udstedt i medfør af artikel L 731-2 i code de la sécurité sociale udvides bestemmelserne til at omfatte arbejdsgivere, der ikke er medlemmer af en af disse arbejdsgiverorganisationer, samt arbejdsgivere inden for brancher, der ikke er repræsenteret i disse organisationer, men som henhører under anvendelsesområdet for den almindelige ordning for alderdomsforsikring.

6 Hvad nærmere angår retsreglerne, sagens baggrund samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

7 Kommissionen har gjort gældende, at de franske myndigheders indførelse af et bidrag til syge- og moderskabsforsikring, som tilbageholdes i de supplerende pensionsydelser og i den førtidspension, der udbetales til personer, som er bosat i en anden medlemsstat, og som i henhold til denne stats lovgivning oppebærer ydelser i anledning af sygdom, er uforenelig med artikel 13, stk. 1, og artikel 33 i forordning nr. 1408/71.

8 Efter Kommissionens opfattelse fastsætter artikel 13, stk. 1, det grundlæggende princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, hvilket princip konkretiseres i artikel 33 for så vidt angår bidrag til sygesikring, der tilbageholdes i alderdomsydelser, som er omfattet af forordning nr. 1408/71. Princippet kan påberåbes som et generelt princip, der eksisterede forud for forordning nr. 1408/71, og må finde anvendelse i den foreliggende sag, selv om forordningens materielle anvendelsesområde ikke umiddelbart omfatter hverken førtidspension eller supplerende pensionsydelser.

9 Kommissionen har herved gjort gældende, at Domstolen i domme vedrørende forhold forud for forordning nr. 1408/71's ikrafttræden har fortolket Traktatens artikel 48 og 51 i overensstemmelse med et sådant princip, som skal forebygge samtidig anvendelse af lovgivninger eller unødvendig sammenblanding af byrder og forpligtelser, som måtte følge af anvendelsen af flere forskellige nationale lovgivninger. Ifølge Kommissionen har Domstolen draget en parallel mellem ordningen for bidrag og ordningen for retten til ydelser.

10 Den Franske Republik har bestridt, at der skulle gælde et generelt princip, hvorefter kun én lovgivning finder anvendelse. Den har anført, at der findes adskillige undtagelsesbestemmelser i forordning nr. 1408/71, navnlig i artikel 14c og i bilag VII. På fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin kan arbejdstagerne således samtidig være omfattet af flere lovgivninger på socialsikringsområdet.

11 Det bemærkes først, at modtagerne af førtidspension eller supplerende pensionsydelser er arbejdstagere som omhandlet i artikel 1, litra a), i forordning nr. 1408/71, og at de er omfattet af denne forordnings personkreds, jf. forordningens artikel 2.

12 Det bemærkes videre, at ifølge Domstolens faste praksis (jf. bl.a. dommen af 10.7.1986, sag 60/85, Luijten, Sml. s. 2365, præmis 12 og 13) er princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse på arbejdstagere, der flytter inden for Fællesskabet, som allerede gjaldt i henhold til Rådets forordning nr. 3 om vandrende arbejdstageres sociale sikring, nedfældet i afsnit II i forordning nr. 1408/71, »Bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes«. Artikel 13, stk. 1, bestemmer, at de af forordningen omfattede personer alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat, og at denne lovgivning »afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit«.

13 Princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse, gælder dog kun for de situationer, der er omfattet af forordningens artikel 13, stk. 2, og artikel 14-17, som fastsætter de lovvalgsregler, der skal anvendes i hvert enkelt tilfælde. Det fremgår således af Domstolens dom af 21. februar 1991 (sag C-140/88, Noij, Sml. I, s. 387, præmis 9 og 10), at personer som f.eks. arbejdstagere, der definitivt er ophørt med enhver erhvervsmæssig aktivitet, og som ikke befinder sig i en af de i disse artikler omhandlede situationer, samtidig kan være undergivet lovgivningen i flere medlemsstater.

14 Da modtagerne af førtidspension eller supplerende pensionsydelser ikke befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i artikel 13, stk. 2, og artikel 14-17 i forordning nr. 1408/71, kan de ikke påberåbe sig princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse.

15 For så vidt angår artikel 33 i forordning nr. 1408/71 bemærkes, at det fremgår af Domstolens dom af 28. marts 1985 (sag 275/83, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1097), at en medlemsstat ikke kan foretage tilbageholdelse af bidrag i lovbestemte alders- og efterladtepensioner, selv om der ikke består nogen direkte forbindelse mellem bidraget og den sikrede risiko, når de ydelser ved sygdom og moderskab, som de pågældende bidrag vedrører, ikke skal udbetales af en institution i denne medlemsstat.

16 Afsnit III, afdeling 5, i forordning nr. 1408/71, som artikel 33 henhører under, og som bærer overskriften »Pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer«, omfatter kun modtagere af pension eller rente, der udbetales i henhold til lovgivningen i en eller flere medlemsstater. Enhver stat, som ifølge den nationale lovgivning skal udrede en pension eller en rente, må derfor anses for at være den medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller en rente i artikel 33's betydning.

17 Ifølge artikel 1, litra j), første afsnit, i forordning nr. 1408/71 betyder udtrykket »lovgivning« i forhold til enhver medlemsstat imidlertid bestående og fremtidige love, administrative forskrifter, vedtægtsmæssige bestemmelser og andre gennemførelsesregler vedrørende de i artikel 4, stk. 1 og 2, nævnte sociale sikringsgrene eller sikringsordninger.

18 Artikel 1, litra j), andet afsnit, bestemmer, at udtrykket »lovgivning« ikke omfatter bestemmelser i bestående eller fremtidige kollektive overenskomster, selv om der af en offentlig myndighed er tillagt sådanne overenskomstbestemmelser almindelig retsvirkning eller er foretaget en udvidelse af deres gyldighedsområde, medmindre denne begrænsning i de i dette afsnit fastsatte tilfælde er ophævet ved en af den pågældende medlemsstat afgiven erklæring.

19 Bestemmelserne i ovennævnte franske ordninger vedrørende førtidspension og supplerende pensionsydelser blev vedtaget ved overenskomster indgået af de kompetente myndigheder med de faglige eller tværfaglige organisationer, fagforeninger eller virksomheder eller ved kollektive overenskomster indgået af arbejdsmarkedets partnere og har ikke været genstand for en erklæring i henhold til artikel 1, litra j), andet afsnit, i forordning nr. 1408/71.

20 Det kan herefter fastslås, at disse ordninger ikke kan anses for lovgivning i henhold til artikel 1, litra j), første afsnit, i forordning nr. 1408/71. Følgelig finder artikel 33 ikke anvendelse på ordningerne.

21 På grundlag af disse betragtninger, og uden at der er anledning til at tage stilling til sagsøgtes øvrige anbringender, kan det fastslås, at Den Franske Republik ikke har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten og navnlig ikke har tilsidesat artikel 13, stk. 1, og artikel 33, i forordning nr. 1408/71.

Sagens omkostninger

22 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Da Kommissionen har tabt sagen, bør den betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Due Joliet Grévisse

Kapteyn Kakouris Rodríguez Iglesias Díez de Velasco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. januar 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident